

BARLANGOK VILÁGA

Határkő a föld alatt

A V. Meteor barlangkutatói karácsony és újév között az Aggteleki-hegységet keresték fel. A kutatómunka mellett egy nagy Baradla-túrát is előirányoztunk.

Jósvafőn fölkerestük Jakucs László barlangigazgatót és engedélyt kértünk a Baradla teljes bejárására. Mikor elbúcsúztunk tőle, megjegyezte: „Szerencsések van, mert az idei nagy szárazság miatt olyan víztelen a barlang, amilyen nem volt emberemlékezet óta. Száraz lábbal bejáráhatjátok a Retek-ágát, sőt még a Styx folyó is leállt, a rácshoz vezető szakaszban sincs vízfolyás”.

Ezek a szavak csak később tudatosultak bennünk teljesen, amikor valóban száraz lábbal jártuk be a Retek-ág, talán világviszonylatban egyedülálló szépségű, páratlanul gazdag mesevilágát. Ott, ahol máskor derékig ért a víz, most annyit se találtunk, hogy a karbidlámpáinkat megtölthetjük volna. Miközben a vízhiányom sópánkodtunk, az egyik fiú hirtelen közbeszólt: „Emlkeztek rá, mit mondott Jakucs? Ez azt jelenti, hogy megnyitak a szifonok és el lehet jutni a rácshoz. Azt mondom, hagyjuk ki ma a Törökmecset-ág bejárását és menjünk el inkább a rácshoz. Ezt a túrát talán tízen se tették meg a világ fennállása óta. Használjuk ki a soha vissza nem térő alkalmat!”

A javaslat osztatlan tetszésre talált. Hogyisne! Hiszen amióta Kessler Hubert és Sandrik József 1932. augusztus 21-én hősiess vízalatti szifonúszással felfedezték a régóta sejtett összefüggést a Baradla magyarországi és csehszlovákiai szakasza között, talán félkezünkön megszámolhatnánk azokat, akik azóta átvérgődtek ezen a — hosszú szakaszokon vízzel teljesen kitöltött — barlangfolyosón. Határoztunk: elmegyünk a vasrácshoz, a földkerekség egyetlen földalatti országhatárához. Ez már december 29-ére virradó éjszaka 2 óra körül történt.

Hanem gyorsan meggyőződhattunk annak az örök igazságnak helytálló voltáról, hogy sokkal könnyebb valamit elhatározni, mint véghez vinni. Mert Jakucsnak igaza volt, hogy ebben a szakaszban nincs vízfolyás, de azt ő egy szóval se mondta, hogy nincs benne víz. Hát volt. De még mennyi! Először csak bokáig ért, akkor még főlényesen mosolyogtunk rajta. De amikor felülről folyt be a gumicsizmákba, a forrásvíznél is hidegebb barlangi patak vize, már elkomorult a társaság. Föltűrtük combtőig az overallt és úgy gázoltunk tovább a metszően hideg vízben. Aztán amikor az élen haladó hirtelen derékig süllyedt, visszahökölt a társaság. Ennek már a fele se tréfa. Váltás ruhát nem hoztunk magunkkal, vízesen pedig nem mehetünk ki a barlangból, hisz táborunkig két és fél óra az út és a felszínen —6, —8 fok hideg volt. Csontfágyra rajtunk a ruha. Visszaforduljunk? Erről szó sem lehet! Pár száz méterrel a cél előtt nem hátrálunk meg! Nincs más választás, le kell vetnünk ruháinkat. Megtörtént. Rajtunk maradt a gumicsizma, sapka és kezünkben a karbidlámpa. Szívderítően festői látványt nyújtott a hat fiúból álló társaság.

Így már belegázolhatunk a jeges vízbe. A kosztüm bevált. Bár a víz általában derékig ért, de a mederfenék nem volt egyenletes és bizony néhol nyakig csúszott az ember az üdítő habokba, csak úgy hápogott a gyönyörűségtől. Átevíckeltünk a szifonokon, a barlang szűkületein, ahol rendes körülmények között a víz az egész járatot kitölti. Most a szifonok nyitva álltak, a vízszint és az alacsony mennyezet között éppen elfért a fejünk. Itt vagy nyakig húzódtunk az ember a vízbe, vagy a sekélyebb he-

Csodák terme a Retekágban

lyeken ráhajolt, úgy hogy a melle vízbe ért, hátát pedig a mennyezet cseppkövei karcolták véresre. Végre átjutottunk a három huzatos szifonon és türelmetlenül kerestük a rácst. De az mintha csak szökött volna előlünk. Még jócskán kellett gázolnunk a borzongatóan hideg földalatti patakban.

Végre a karbidlámpa fénye partot világított meg. Azt hiszem a hajótöröttek nem örülnek úgy a szárazföldnek, ahogy mi örültünk. Boldogan gázoltunk ki a szárazra és komikusan emelgettük a lábainkat, hogy kifolyjon a csizmákból a hideg víz. Hanem rácst még mindig nem találtunk. Futottunk még a szárazon is jó párszáz métert, amikor egyszerre fehér oszlop villant meg a karbidlámpák fényében. Áhítatosan álltuk körül a világ egyetlen földalatti határkövét. Egyik oldalán MO (Magyarország), másik oldalán CS (Csehszlovákia) felírás. A barlang falán is hasonló felíratú táblák jeleztek a földalatti országhatárt. Nem sokkal arrább megtaláltuk a földalatti határsorompót, a legendás rácst is. A megilletődöttséget lelkes öröm váltotta fel. A vállalkozás sikerült. Boldogan táncoltunk körül a határkövet, a világ egyetlen földalatti határkövét, s hogyan jutottunk el hozzá?! Éjszaka, pucéran, nyakig jeges vízben! — Egy életre szóló élmény! — Csak azt fájlaltuk, hogy nem volt fényképezőgép és így nem örökíthettük meg ezt a festői történelmi jelenetet.

Dr. Dénes György

Tetaráta domb a Baradlaiban

(Bojtor András felv.)

